

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
ESTONIAN CHAMBER OF PEOPLE WITH DISABILITIES

Terviseamet
info@terviseamet.ee

Meie: 18.09.2024 nr 48

Eesti Puuetega Inimeste Koja vastus ligipääsetava tervishoiuteenuse osutamisele

Pöördusite EPIKoja poole, et saada teavet tervishoiuteenuste ja ligipääsetavuse vaheliste seoste kohta. Pakkudes tervishoiuteenust puuetega inimestele on olulisel kohal ligipääsetavus ja seda nii füüsilise keskkonna, sisu kui ka inforuumi mõistes. Oluline on tagada kõik eelnev, et teostada muuhulgas otsest kontakti vajavad protseduurid, vaatlus ja palpeerimine.

Meie 3.septembril toimunud veebikohtumisel oli peamise küsimuse all osade tervishoiuteenuste pakkumine veebilahenduste vahendusel ainsa võimaliku variandina. Puuetega inimeste esindusorganisatsioonina toome välja järgmist, miks ei piisa vaid veebiteenuse pakkumisest:

- Patsient ei pruugi olla piisavalt digipädev, et veebikohtumisel osalemisega hakkama saada, mis võib tekitada või süvendada ärevust ja stressi jm.
- Veebinõustamine on vaegkuuljatele ja kõnetakistusega inimestele (afaasia, kurdid vm) ebamugav ja raskesti teostatav, sest kolmanda isiku, so viipekeeleõlgi või abistaja osalemist on tehniliselt keerukam lahendada, mistõttu puudub arsti ja patsiendi vahel otsekontakt.
- Tihti esineb inimesel mitu puuet ehk liitpuue, nt võivad liitpuudega inimesel olla keerulised suhtlusvajadused, millele arst suudab paremini vastata näost näkku kohtumisel. Kohapealne kohtumine võimaldab arstil arvestada inimese kehakeele ja teiste mitteverbaalsete signaalidega, mis võivad veebikohtumisel märkamatuks jääda.
- Intellektipuudega inimesele ei pruugi veebinõustamine olla võimetekohane, sest võivad esineda nt raskused tehnoloogia kasutamisel, keskendumisprobleemid või olla keeruline suhelda veebiplatvormide kaudu, kuid füüsiliselt vastuvõtul käimisega saadakse hakkama.

Kõik eelnevalt loetletud põhjused on ka asjaolu, miks tervishoiuteenust osutavate asutuste füüsiline, aga ka digiligipääsetavus vajaliku eelinfo saamiseks peab olema tagatud.

Teenuseosutaja ligipääsetavuse info kajastamine

Soovitame parema ligipääsetavuse tagamiseks konsulteerida Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ja puudespetsiifiliste katus- ja esindusorganisatsioonidega. Oluline on ligipääsetavuse lahendusi testida kaasates erinevaid puudegrupe. Abi testimisel saab [puuetega inimeste esindusorganisatsioonidest](#), [Ligipääsukesest](#), [MTÜ Ligipääsetavuse foorumilt](#). Mõnikord võivad valukohad seisneda mõnes detailis, mida on tegelikkuses lihtne kohandada.

Tervishoiuteenust osutavate asutuste ligipääsetavuse info kodulehel ja sotsiaalmeedias peab olema asjakohane, vastama tegelikule olukorrale ja olema kergesti leitav. Ligipääsetavuse info kajastatakse eraldi „ligipääsetavus“ alalehel iga tervishoiuteenuse osutaja kodulehel. Kõige patsiendisõbralikum on see, kui vastuvõtuaega broneerides on võimalik koheselt tutvuda ligipääsetavuse infoga. Parema ülevaate andmiseks lisatakse füüsilise keskkonna ligipääsetavuse kirjelduste juurde fotod. Meieni on jõudnud juhtumid, kus sõnaliselt on ligipääsetavus küll tagatud, kuid inimese saabumisel kerkivad esile probleemkohad ja lisatähtsused.

Koolitused sellest, mis on ligipääsetavus ja kuidas kohandada suhtlemist puudega inimese vajadustele vastavaks on meie hinnangul õigustatud ja ka vajalikud. Igapäevaselt kuuleme inimeste muret, kuidas tervishoiutöötaja ei tea või ei oska, kuidas suhelda ja tegutseda diagnoosi või puude spetsiifikat arvestavalt. Sobivaid koolitusi saab tellida näiteks EPIKoja kaudu, kuna korraldame kõiki puudespetsiifilisi koolitusi koostöös oma võrgustiku organisatsioonidega.

Meie hinnangul peavad tervishoiuteenuse pakkujate lahendused tegevuslubade väljastamisel olema ligipääsetavuse aspektist kontrollitud. Samuti peab toimuma olukorra kaardistamine ja nõustamine tervishoiuasutuste juures. Tervishoiu tegevuslubade väljastamisel on vältimatu arvestada füüsilise keskkonna ja inforuumi ligipääsetavuse miinimumnõudeid kehtestava ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määrusega number 28 [Puudega inimeste erivajadusest tulenevad nõuded ehitisele](#).

EPIKoda on valmis ka edaspidi nõustama ligipääsetavuse aspektist, et tagada kõigile parem ligipääs tervishoiuteenustele. Meie soov on jätkuvalt teha koostööd tervishoiuvaldkonnas ka ligipääsetavuse vaatest, et arendada välja lahendusi, mis toetavad puuetega inimeste õigust võrdsele kohtlemisele ja iseseisvale ligipääsule.

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt)

Maarja Kraiss-Leosk
Eesti Puuetega Inimeste Koda
Tegevjuht

Mari Puuram
Eesti Puuetega Inimeste Koja nõunik
mari.puuram@epikoda.ee
tel +372 5401 0437